

KERT ÉS SZABADTÉR A NEVELÉSBEN

VII. Kisgyermeknevelési Konferencia (Brunsztvik Teréz Szakmai Napok)

Martonvásár – Vác
2022. október 10-11.

PROGRAM

2022. október 10. (hétfő)

Martonvásár, Brunsztvik-Beethoven Kulturális Központ

(2462 Martonvásár, Emlékezés tere 2.)

8:30-9:00 Regisztráció

9:00 Megnyitó

9:40-10:40 Plenáris előadások

9:40-10:10 **Iskolakert: Természet és közösség.** – A Szociálpedagógia folyóirat frissen megjelent tematikus számát a folyóirat főszerkesztője, Tamáska Máté mutatja be

10:10-10:40 **How can Nature's principles of Harmony inspire a new way of learning?** (Hogyan inspirálhatnak a természet harmóniájának elvei új tanulási módot?) – Richard Dunne (Sustainable Food Trust, Egyesült Királyság), a Harmony Project vezetőjének angol nyelvű előadása

10:40-11:00 Kávészünet

11:00-12:00 Plenáris előadások

11:00-11:30 **Vácrátót: Varietas delectat, avagy a felfedezés öröme – Ismeretterjesztés és szemléletformálás a Nemzeti Botanikus Kertben** – Zsigmond Vince a Nemzeti Botanikus Kert vezetője, osztályvezető, botanikus-kertész előadása

11:30-12:00 **Az óvoda- és iskolakertek. Az ökokuckó jó gyakorlatok hatása a kisgyermek személyiségfejlődésére.** – Stefkovits Ferencné intézményvezető (Brunszvik Teréz Óvoda, Martonvásár) és Botos Imre igazgató (Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium, Martonvásár) bevezető gondolatai a délutáni intézménylátogatásokhoz

12:00-13:00 Szendvicsebéd

13:30-15:00 Választható intézménylátogatások:

- Brunszvik Teréz Óvoda kertjének bemutatása
(Martonvásár, Deák Ferenc utca 3.)
- Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium kert és ökokuckó projekt bemutatása
(Martonvásár, Bajcsy-Zsilinszky Endre utca 32.)
- Egyéb, egyénileg látogatható programok: Brunszvik-kastély parkja, Óvodamúzeum, Beethoven Emlékmúzeum, Agroverzsum Tudományos Élményközpont

2022. október 11. (kedd)

Vác, Apor Vilmos Katolikus Főiskola

(2600 Vác, Schusztér Konstantin tér 1-5.)

8:30-9:00 Regisztráció

9:00 Plenáris előadások

9:00-9:20 **Kert és szabadtér a nevelésben** – Tamáska Máté, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola rektorhelyettesének előadása

9:20-10:00 **Iskolakert, tankert, szabadtéri tanterem: elnevezések és azok tartalma** – Halbritter András, a Széchenyi István Egyetem docensének előadása

10:00-10:20 **„Hogy érzi magát a Föld?”** – az Apor Vilmos Katolikus Főiskola Föld napi kreatív alkotópályázathoz kapcsolódó kiállításmegnyitója – A kiállítást megnyitja Gloviczki Zoltán rektor és Megyeriné Runyó Anna tanszékvezető, a zsűri elnöke.

10:20-10:40 Kávészünet

10:40-12:10 Szekciófoglalkozások I.

„A” SZEKCIÓ

**Kert és élménypedagógia: “jó gyakorlatok” bemutatása a szabadtéri
oktatás-nevelés témájában**

Kerekasztal-beszélgetés

Szekcióvezetők:

Baksa Brigitta, Megyeriné Runyó Anna

Résztevők:

Czinkiné Mészáros Krisztina (Verőce – óvodai környezeti nevelő): A környezeti nevelés lehetőségei az óvoda udvarán kialakított tanösvényen. (Helyszíni foglalkozások, tapasztalatszerzési, megfigyelési lehetőségek. Játékok, kerti munkák, hulló, kételtű, madár, rovar- és emlősvédelmi tevékenységek – a biodiverzitás jegyében. Tanösvényi Termékek.)

Bagi Márta (Zuglói Napraforgó Óvoda vezetője, környezeti nevelő): A Napraforgó Tagóvoda szabadtéri munkájának bemutatása. (Magaságysok közösségi kertként, esővízgyűjtő. Fűszernövények, konyhakerti zöldségek, gabona, gyümölcsök a családokkal együtt gondozva. Irodalmi foglalkozások a kertben: Répamese, Iciri piciri, stb.)

Könnyű Boglárka Márta (Kispesti Arany Óvoda): Kertészkedés egy lakótelepi óvodában.

Tóth Éva (Boldogi Berecz Antal Általános Iskola): Projektek és témanapok az iskolakertben.

Dani-Ördög Dalma (Apor Vilmos Katolikus Főiskola TDK műhely – DE Néprajzi és Történeti Doktori Iskola): Gumicsizmás tanterem.

„B” SZEKCIÓ

"Reszket a galagonya magába" Kert és irodalom

Gyakorlati foglalkozások, projektbemutatók

Szekcióvezető:

Zóka Katalin

Résztevők:

Stefánné Rokaly Elvira (Pátyoligató Óvoda vezető helyettes): Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack – egy óvodai gyümölcsökerti projekt bemutatása.

Természet, költészet és zene az óvodában. Vezetik: *Bénikné Dézsi Bernadett, Pödör Eszter*

Térszervezés, szimbolikus terek az irodalmi tevékenységekhez az óvodai csoportszobában és az udvaron. Vezetik: *Kicsák Mónika, Zóka Katalin*

„C” SZEKCIÓ

A természet motívuma a reformpedagógiai irányzatok szellemiségében és gyakorlatában

Alternatív programok bemutatkozása és hallgatósággal közös kerekasztal-beszélgetés

Szekcióvezető:

Czike Bernadett

A reformpedagógiai irányzatokban az élet minden területére kiterjedő – szemléleti-életvezetési-spirituális – koncepcióváltás igénye figyelhető meg. Ennek egyik kulcsfogalma a természethez való visszatérés, amely egyben szembehelyezkedés az iparosodott nagyvárosi kultúrával, az épített környezettel. A kert ebben az összefüggésben az aranykor újrateremtése, ahol a gyermek szabadon megélheti belső géniuszának szabadságát. A reformpedagógiai irányzatok elképzelései befolyással voltak a hagyományos pedagógiai kultúra alakulására is. A beszélgetés célja elméleti szinten ezen szellemi alapok aktualizálása a 21. században, másfelől a praxis vonatkozásában a kertpedagógia kortárs jó gyakorlatainak bemutatása.

Szekciónkban négy alternatív program mutatkozik be:

1. EduLab Természettudományos Játszóház 0-6 évesek számára. C4S Communities for Sciences Project. (*M. Darvay Sarolta*)
2. A Kert mindenkié! / Yard4All Erasmus+ projektje (*Pető Zsuzsa*)
3. A kert a Rogers Iskola programjában (*Lipták Erika*)
4. Szent Ferenc Tanyaóvoda, Mány (*Szörényi Imola*)

Résztevők:

Gyimesi Ildikó

Lipták Erika igazgató, Carl Rogers Személyközpontú Óvoda és Általános Iskola

M. Darvay Sarolta egyetemi docens, Selye János Egyetem

Pető Zsuzsa, Kézenfogva Alapítvány

Sz. Nyitrai Ágnes

Szörényi Imola, Szent Ferenc Tanyaóvoda, Mány

Tallér Júlia tanító, az Alternatív Pedagógiák Módszertani Központ munkatársa

„D” SZEKCIÓ

Cselekvéssel és oktatással a klímaszorongás ellen kisgyermekkorban
Kerekasztal-beszélgetés a közönség bevonásával a „Fiúról Apára” program
eredményeinek tükrében

Szekcióvezető:

Gyarmathy Éva

A program nem a bizonytalan jövőre, hanem a jelenben való cselekvésre fókuszál. Az általuk kidolgozott és itt bemutatott „Négy elem módszertan” magába foglalja az óvodapedagógusok képzését, és gyerekeknek szóló, környezettudatosságra nevelő bábjátékok, kiadványok, színezők, egyéni és csoportos játékok alkalmazását a tudás és a környezettudatos attitűd sikeres átadása érdekében. A programot bemutatja: Gévai Csilla.

Résztevők:

Elekes Györgyi

Gombás Judit

Szenderák Gabriella

Gévai Csilla és Koródi Eszter (a „Fiúról Apára” program vezetői)

12:10-13:10 Ebédszünet

13:10-14:40 Szekciófoglalkozások II.

„E” SZEKCIÓ

Váci városfelfedező séta/játék az élménypedagógia eszközeivel

Interaktív program az Apor Vilmos Katolikus Főiskola TDK-s hallgatóinak szervezésében
(a Nemzeti Tehetség Program NTP-HHTDK-22-0073 támogatásával)

Szekcióvezető:

Baksa Brigitta

Résztevők:

Darányi-Kovács Eszter

Magyarkuti Virág

„F” SZEKCIÓ

Tér – Szín – Kép

Környezettudatos anyaghasználat megalapozása az óvodai vizuális nevelésben

Szekcióvezető:

Pázmány Ágnes

1. Téralkítás a kiskertben: vesszőkerítés-fonás, babfuttató fonása, játékkészítés (vessző halacska fonása fűzfavesszőből)

Növényi festékek készítésének technikái, felhasználása: akvarellkép festése. A természetes festékek alkalmazásának egyéb lehetőségei az óvodai vizuális nevelésben. A foglalkozásokat tartják: *Dobson Zsófia, Wiedermann Katalin*

2. Ki ad inni az ég madarainak?

Madáritató projekt a Komplex vizuális művészetek gyakorlata szabadon választható főiskolai kurzuson. Bemutatják: *a főiskola hallgatói és Pázmány Ágnes*

„G” SZEKCIÓ

The Role of Outdoor Education and School Gardens in Early Second Language Development

/A szabadtéri nevelés és az iskolakertek szerepe a korai idegen nyelvi fejlesztésben/
(angol nyelvű program)

Szekcióvezető/Chair:

Palkóné Tabi Katalin

The aim of this session is to present methods and best practices which can show the beauty of the created world and its inclusive nature to young children, and to highlight the advantages of outdoor education and care in the context of CLIL (Content and Language Integrated Learning) and inclusive education. The basis of CLIL is to regard the second language as a vehicle for the acquisition of content knowledge while pupils' language skills are also improving.

/A szekció célja bemutatni olyan módszereket, jó gyakorlatokat, melyek alkalmasak a teremtett világ szépségét és befogadó természetét a kisgyermek felé tolmácsolni, felvillantani a szabadtéri oktatás-nevelés előnyeit a tartalomalapú idegennyelv-oktatás és az inkluzív nevelés kontextusában. A tartalomalapú idegennyelv-oktatási módszerek lényege, hogy az idegen nyelvet a tanulás csatornájának tekinti a tudástartalmak elsajátításához, miközben a tanulók nyelvtudása is fejlődik./

Résztevők/participants:

Bethlenfalvyné Streitmann Ágnes: Flashes of Thought: Roger Scruton's Oikophilia, Beatrix Potter's Lake District and Peter Rabbit's Story Trail (Apor Vilmos Catholic College, Vác) - online

Renáta Lengyel-Marosi: The Selfish Giant in our Garden: Outdoor Activities for EFL Young Learners (Selye János University, Révkomárom)

Marianne Szentpétery: Care of creation in kindergarten - songs, rhymes, proverbs and activities (Apor Vilmos Catholic College, Vác)

Bill McBrayer: Unlocking the potential of outdoor play and exploration / Reintroducing outdoor play and exploration into early childhood education (Apor Vilmos Catholic College, Vác)

Katalin Tabi Palkóné: Environmental projects at kindergarten (Apor Vilmos Catholic College, Vác)

Paola Greganti and Barbara De Angelis: Contribution of Outdoor Education to Building Inclusive Contexts in the Italian Integrated Education System Aimed at the 0-6 Age Group (Roma Tre University, Rome)

Bertalan Beáta: Anji Play (college student, Apor Vilmos Catholic College, Vác)

Ivett Judit Kovács: Mud kitchen and early English (ELTE, Budapest)

Andrea Puskás: Let's Go Outside: Outdoor Games and Drama Techniques to Enhance Young Learners' Creativity and Cooperation Skills (Selye János University, Révkomárom)

„H” SZEKCIÓ

Den Wundern der Natur mit allen Sinnen auf die Spur kommen

(német nyelvű program)

Szekcióvezető:

Gombocz Eszter

Im Rahmen der deutschen Sektion stellen wir die holistische Betrachtung der Natur sowie die Schätzung ihrer Werte in den Mittelpunkt. Es geht um beispielhafte Übungen im Kindergarten (Zug der Jahreszeiten: 'évszakvonat', Kräutergarten, Bau eines Vogelbeobachters) und die erlebnispädagogische Beobachtung von Pflanzen und Früchte sowie ihrer künstlerischen Neugestaltung. Beim simulierten Betrachten von Herbstblättern, Zweigen, Knospen können wir den Kreislauf der Natur und die Hoffnung auf eine Neugeburt hervorheben. Mit leisen Bewegungsliedern versuchen wir beim Loslassen der Probleme (Z. B. Scheidung, Tod in der Familie) zu helfen. Alle Beispiele der Sektion sollen das Urvertrauen der Kinder in einer eher aussichtslosen Welt stärken.

/A német szekció keretében a természet csodáinak holisztikus megfigyelését, értékeinek megbecsülését helyezzük a középpontba. Szó lesz jógyakorlatokról az óvodában (pl. évszakvonat, fűszerkert, madárles kialakítása), egy-egy évszak növényeinek, termésének élménypedagógiai megfigyeléséről és művészi újraalkotásáról. Az őszi falevelek, faágak, rügykezdemények szimulált, csoportos megfigyelése által a természet körforgását, az elmúlás/betegség utáni újjászületés reményét hangsúlyozzuk. Énekléssel, mozgásos gyakorlatok bemutatásával a problémák (pl. válás, haláleset a családban), elengedését segítjük. A szekcióülés kreativitást segítő összes példája a gyerekek ösbizalmának erősítését szolgálja egy jobbára távlatokat vesztett világban./

Résztevők:

Bárkányi Judit: Beispiele zur Förderung der Umweltermkenntnisse in der ungarndeutschen Kindergartenpädagogik

Gombocz Eszter: Verwandlungsprozesse der Natur als Hilfe zum Loslassen

Szilágyi Orsolya: Kunst in und mit der Natur (Budakeszi Német Nemzetiségi Általános Iskola)

Theresia Herbst: Natur und Bewegung – Kraftquelle für Körper und Seele (Kirchliche Pädagogische Hochschule, Wien)

15:00-15:30 Zárókoncert

"Kezdetben teremtette Isten" – A teremtett világ a (zene)irodalomban

Az Apor Vilmos Katolikus Főiskola hallgatóinak műsora, Pödör Eszter vezetésével.